

EKONOMIE GR 10: WERKOPDRAG MODULE 1 EENHEID 1:

DIE MENS SE EKONOMIESE BESTAAN (Ekonomiese aktiwiteite, ekonomiese samewerking, materiële behoeftes, vrye goedere)

1 Wat behels die mens se ekonomiese aktiwiteite?

2 Waarom is die produksie van goedere en dienste nodig?

3 Waarom kan jou dorp as 'n ekonomie beskou word?

4 Noem die drie komponente wat in elke ekonomie voorkom.

5 Waarom word elektrisiteitsvoorsiening as 'n kollektiewe materiële behoefte beskou?

6 Noem die groepe goedere en dienste wat die mens se oorlewing sal verseker.

7 Sal 'n persoon wat R20 miljoen bekom het, al sy behoeftes kan bevredig?

8 Water in 'n rivier en water in 'n motor se verkoeler is albei nuttige produkte. Is albei ekonomiese goedere?

EKONOMIE GR 10: WERKOPDRAG MODULE 1 EENHEID 2: DIE EKONOMIESE PROBLEEM

(Ekonomiese skaarsheid, ekonomiese keuse, beginsels vir produksie, geleentheidskoste)

1 Wat beteken die toestand van ekonomiese skaarsheid?

2 Waarom sal die probleem van ekonomiese skaarsheid nooit opgelos word nie?

3 Wat is die verband tussen ekonomiese skaarsheid en ekonomiese keuse?

4 Waarom is dit nodig vir die individu om keuses te doen as hy sy materiële behoeftes bevredig?

5 'n Leerder het net genoeg geld vir 'n toebroodjie of 'n roomys en besluit toe maar om die roomys te koop. Wat is die geleentheidskoste van hierdie keuse?

6 Die Suid-Afrikaanse regering het besluit om (a) koste te bespaar en (b) nie meer 'n lugredery te bedryf nie, maar om (c) lugvervoer uit te kontrakteer aan Lesotho. Watter produksiebeginsel is by (a) betrokke en watter produksiekeuses is by (b) en (c) ter sprake?

(a) _____ (b) _____

(c) _____

7 Wat is die ware koste van 'n produk in ekonomiese terme?

EKONOMIE GR 10: WERKOPDRAG MODULE 1 EENHEID 3: DIE BASIESE EKONOMIESE PROSESSE
(Produksie, handel, verbruik)

Lees die onderstaande probleem en antwoord die vrae wat daarop volg:

'n Boer, mnr Basson, besluit om 'n (a) stuk sanderige grond op sy plaas te gebruik om (b) aspersies te verbou. Aspersies word as besondere gesonde voedsel beskou en word deur (c) dieetkundiges aanbeveel. Die plante word deur twee werkers met die hand geplant en met 'n drupbesproeiingstelsel van water voorsien. 'n (d) Derde werker se enigste taak is om die aspersies te knip en te verpak. (e) Mevrou Basson is verantwoordelik vir die verkope van die aspersies. Mnr Basson meen as hierdie poging 'n sukses is, hy (f) slegs aspersies op sy plaas sal verbou en selfs (g) aspersies na Botswana sal uitvoer. Die (h) Abra-masjien waarmee aspersies geblik kan word, sal dan aangekoop moet word.

- 1 Watter soort eindproduk is aspersies met betrekking tot duursaamheid? (b)

- 2 By watter soort produksieaktiwiteit is dieetkundiges betrokke? (c)

- 3 Die werker wat net knip en verpak is 'n vorm van (e) ... spesialisasie in produksie.

- 4 Watter soort produksieaktiwiteit is die verbouing van aspersies? (b)

- 5 Watter soort spesialisasie in produksie is betrokke by (f)?

- 6 As die aspersies uitgevoer word, op watter soort mark sal dit verhandel word? (g)

- 7 In watter soort mark funksioneer verkopers soos mev Basson? (e)

- 8 As mnr Basson addisionele grond wil koop vir die verbouing van aspersies, in watter een van die drie basiese markte sal hy dit vind?

- 9 As watter soort goed kan die Abra masjien geklassifiseer word? (h)

EKONOMIE GR 10: WERKOPDRAG MODULE 1 EENHEID 4: EKONOMIESE STELSELS, MENSEREGTE EN DIE OMGEWING

- 1 In watter soort gemeenskappe kom die tradisionele ekonomiese stelsel voor?

- 2 Watter groepering van mense speel die belangrikste rol in die marke ekonomie en die bevelse ekonomie onderskeidelik?

- 3 Watter soort ekonomiese stelsel het Suid-Afrika?

- 4 Wat is die staat se plig ten opsigte van die inwoners se burgerregte?

- 5 As die inwoners van die RSA deur die staat verplig word om eienaarskap van hulle woonhuise aan die staat oor te dra, watter regte van die burgers sal hierdeur geskend word?

- 6 Watter basiese wet beskerm die inwoners van Suid-Afrika?

- 7 'n Vroulike werknemer se bevordering word beperk omdat sy 'n vrou is. Watter wet word hier oortree?

- 8 Die pryse van plastiekinkopiesakke is onlangs op aandrang van die regering verhoog. Wat is die regering se doel hiermee?

- 9 Waarom behoort die omgewing beskerm te word?

- 10 Noem die drie groeperinge in die ekonomie wat verantwoordelikheid vir omgewing moet aanvaar

EKONOMIE GR 10: WERKOPDRAG MODULE 1 EENHEID 5: DIE VAKWETENSKAP EKONOMIE (1)

(Definisie, aard, vertakkinge en benaderings tot Ekonomie)

Lees die onderstaande probleem en antwoord die vrae wat daarop volg:

Die eiland Ipana aan die weskus van Afrika, word regeer deur 'n diktator Timpi Mapimpi. Ipana het heelwat ekonomiese probleme, wat die (a) ekonomiese ontwikkeling van die eiland strem. Daar word (b) baie min verbruikersgoedere geproduseer. Die meeste verbruikersgoedere word ten duurste (c) van die buiteland af ingevoer. Die waarde van (d) die geldeenheid, die Ipa is baie laag teenoor buitelandse geldeenhede wat alle invoere duur maak. (e) Landbouproduksie is ook laag, wat soms tot voedseltekorte lei. Baie van die probleme is te wyte aan Timpi wat belasting teen hoë koerse hef en 'n groot deel van die eiland se (f) belastinginkomste gebruik om homself, sy familie en vriende te verryk. Omdat voedselsekerheid belangrik vir die eiland is, het die Wêreldbank ekonome aangestel om ondersoek te doen na die landboukomponent van die ekonomie.

- 1 Waarom moet 'n wetenskaplike studie van hierdie ekonomiese vraagstukke gedoen word?

- 2 Watter produksievraagstuk is by elk van (b), (c), (e) en (f) betrokke?

(b) _____

(c) _____

(e) _____

(f) _____

- 3 Watter vertakking van Ekonomie is by (a), (c) en (d) betrokke?

(a) _____

(c) _____

(d) _____

- 4 Dui aan of die volgende 'n mikro- of makro-ekonomiese ondersoek behels:

4.1 'n Ondersoek na die welstand van vroulike verbruikers op Ipana. _____

4.2 'n Vergelyking van die gemiddelde welvaart van inwoners van Ipana, met die gemiddelde welvaart van die buureiland Kapano. _____

4.3 Bepaling van die jaarlikse produksie van al die fabriek en plase op Ipana.

- 5 Wat is die einddoel met die ekonomiese navorsing van die toestand op Ipana?

EKONOMIE GR 10: WERKOPDRAG MODULE 1 EENHEID 6: DIE VAKWETENSKAP EKONOMIE (2)

(Positiewe en normatiewe stellings, die wetenskaplike metode, teorie en modelle, plasing in ekonomiese wetenskappe, verhouding met ander wetenskappe)

Die onderstaande vrae verwys na die ekonomie van Ipana wat in werkopdrag 5 voorkom. Lees die onderstaande stuk en antwoord die vrae wat daarop volg:

'n Ekoonom wat by 'n ondersoek van die ekonomiese vooruitsigte van Ipana betrokke was, maak die volgende stellings: Die ondersoek het (a) net gefokus op die invloed van die weer op landbouproduksie – produksiekostes is nie in aanmerking geneem nie. Die (b) waarde van die totale landbouproduksie is 2 miljard Ipa, maar (c) dit behoort eintlik 4 miljard Ipa te wees. Die ondersoek bewys dat die (d) staatsdepartemente 1 miljard Ipa se landbouproduksie opneem.

1 Watter beginsel van ekonomiese ondersoek is in (a) toegepas?

2 Watter van die stellings van (b) tot (d) is positiewe stellings en watter is normatiewe stellings?

(b) _____ (c) _____ (d) _____

Die ekoonom wat die ondersoek na landbouproduksie op Ipana gelei het, het finansiering vir die ondersoek gekry deur vir die regering duidelik te maak dat die vertrekpunt van die studie die (a) verband tussen die klimaat en landbouproduksie is. Die inligting wat in die ondersoek versamel is, is (b) in tabelvorm uiteengesit. Na ontleding is (c) die bevindings in die vorm van grafieke voorgestel. In die verslag wat uitgebring is, het die ekoonom bygevoeg dat dit duidelik is dat die boere in die algemeen (d) nie kennis het om die plase effektief te bestuur nie en dat dit ook (e) nie vir hulle moontlik is om hulle wins presies te bepaal nie. Die verslag is (f) op die internet beskikbaar gestel.

3 Watter stap in die wetenskaplike navorsingsproses kom by (a) en (b) voor?

(a) _____

(b) _____

4 Wat is die nut daarvan om die bevindings grafies voor te stel (c)?

5 Watter vakwetenskappe kan die boere help met betrekking tot die probleme wat in (d) en (e) genoem word?

(d) _____ (e) _____

6 Watter vakwetenskap is by (f) betrokke?

EKONOMIE GR 10: WERKOPDRAG MODULE 1 EENHEID 7: DIE VAKWETENSKAP EKONOMIE (3)

(Waarde van 'n studie van Ekonomie, loopbaangeleenthede, 'n ekonoom)

- 1 'n Ouer wat baie besorg is oor die hantering van afval in Suid-Afrika en dit gereeld met sy kinders bespreek, meen dat sedert sy seun Ekonomie as vak neem, hy baie meer geneig is om munisipaliteite se (a) hantering van afval te bevraagteken en dat die seun meen dat daar (b) talle oplossings is wat nie deur munisipaliteite oorweeg word nie. Die seun gebruik ook die internet om te bepaal (c) hoe ander lande hierdie probleem aanpak.

Dui aan watter voordele van 'n studie van Ekonomie by (a) tot (c) betrokke is.

(a) _____ (b) _____

(c) _____

- 2 Die Reserwebank besluit om rentekoerse te verhoog. Watter voordeel het 'n persoon wat 'n kennis van Ekonomie het bo 'n leek in hierdie geval?

- 3 Noem drie lande waar baie leerders Ekonomie op skool neem en wat 'n hoë lewenstandaard het.

- 4 Die staat besluit om 'n addisionele vakansiedag in te stel, die "kom ons glimlag vir mekaar" dag. Sal hierdie poging enigsins ekonomiese implikasies hê?

- 5 Verskaf die name van drie ekonome wat rubrieke in koerante of tydskrifte hanteer.

- 6 Skryf die naam van enige ekonoom neer en verskaf dan kortliks enige mening wat hierdie ekonoom onlangs gehad het.

EKONOMIE GR 10: WERKOPDRAG MODULE 1 EENHEID 8: DIE EKONOMIESE KRINGLOOP (1)
(Omskrywing, deelnemers en markte)

1 Wat illustreer die ekonomiese kringloop?

2 Waar word die vergoeding vir huishoudings bepaal?

3 Mnr P. Harmse, 'n rekenmeester werk vir 'n onderneming BOEKS & KROEKS wat klein sakeondernemings se boeke doen. Hy verdien R50 000- per maand. Wat is die verhouding tussen mnr Harmse en BOEKS & KROEKS volgens die ekonomiese kringloop?

4 Hoe is mnr Harmse (vraag 3) betrokke by die reële vloei in die kringloop?

5 Wie bepaal wat produsente sal produseer?

6 Waarom is die owerheid onmisbaar vir die werking van die ekonomie?

7 Noem die produksiefaktore wat internasionaal verhandel word.

8 In watter van die twee basiese markte word die volgende verhandel?: (a) 'n Loodgieter wat werk soek. (b) Pype en gereedskap wat loodgieters gebruik. (c) Die tarief wat loodgieters kan vra.

(a) _____

(b) _____

(c) _____

EKONOMIE GR 10: WERKOPDRAG MODULE 1 EENHEID 9: DIE EKONOMIESE KRINGLOOP (2)
(Lekkasies en toevoegings)

- 1 Watter instansies in die markeconomie verseker dat die ekonomie altyd terugkeer na 'n ewewig?
- _____
- 2 Onder watter omstandighede sal die inkome en besteding van die owerheidsektor in ewewig bly?
- _____
- _____
- 3 Watter drie instansies is verantwoordelik vir onttrekkings en toevoegings tot die geldvloei?
- _____
- _____
- 4 Wanneer sal (a) 'n afname in totale ekonomiese aktiwiteit plaasvind met betrekking tot onttrekkings en toevoegings en (b) hoe kan die onewewig herstel word?
- (a) _____
- _____
- (b) _____
- _____
- 5 Die regering van Suid-Afrika verhoog belastings omdat belastinggelde wat onder owerheidsbeheer is verdwyn. Kan dit (a) onewewig in die ekonomie veroorsaak en (b) wat is die invloed daarvan op die vlak van ekonomiese aktiwiteite?
- (a) _____
- (b) _____
- 6 Die stand van toevoegings en onttrekkings tot die geldstroom van 'n ekonomie lyk in Randterme soos volg: (a) $S = R80$ miljard en $I = R60$ miljard; (b) $T = R70$ miljard en $G = R100$ miljard; (c) $M = R30$ miljard en $X = R50$ miljard. (a) Bereken totale onttrekkings en toevoegings (b) Wat is die stand van die ewewig in hierdie ekonomie?
- Onttrekkings: _____ Toevoegings: _____
- _____
- _____
- (a) Totaal: _____ (a) Totaal: _____
- (b) _____

EKONOMIE GR 10: WERKOPDRAG MODULE 1 EENHEID 10: DIE NASIONALE INKOME TOTALE (BBP, BNI)

1 Wat is die verband tussen die BBP en die BNI?

2 Waarom is die drie waardes van produksie, inkome en besteding dieselfde?

3 Waarom word die waarde van invoere afgetrek as die BBP volgens die bestedingsmetode bereken word?

4 Waarom word die inkomste wat buitelandse werkers in Suid-Afrika verdien het afgetrek as die BNI bereken word?

5 Hoe word die inkomste per persoon vir 'n land bepaal?

6 Suid-Afrika se groeikoers verander van 5% per jaar na 2% per jaar. (a) Wat beteken dit en (b) is dit goed vir die land of nie?

(a) _____

(b) _____

7 Watter geldeenheid word gebruik om die BBP van verskillende lande te vergelyk?

8 Wat is die reële BBP?

EKONOMIE GR 10: WERKOPDRAG MODULE 1 EENHEID 11 KONJUNKTUURGOLWE (1) (Aard, definisie, aanwysers, samestelling, kenmerke, draaipunte, tendens)

1 Wat word die verskynsel van toenames en afnames in ekonomiese aktiwiteit genoem?

2 Wat moet bereken word om veranderings in ekonomiese aktiwiteit te bepaal?

3 Die owerheid kondig 'n groot staatsprojek aan om infrastruktuur uit te brei. Wat sal die implikasie vir werkverskaffing wees?

4 Hoe beïnvloed 'n toename in sakevertroue ekonomiese aktiwiteite?

5 Wat is die onafhanklike veranderlike in grafieke wat die sakesiklus voorstel?

6 Watter fases in die sakesiklus word deur die volgende veranderings in die vraag na verbruikersgoedere aangedui?

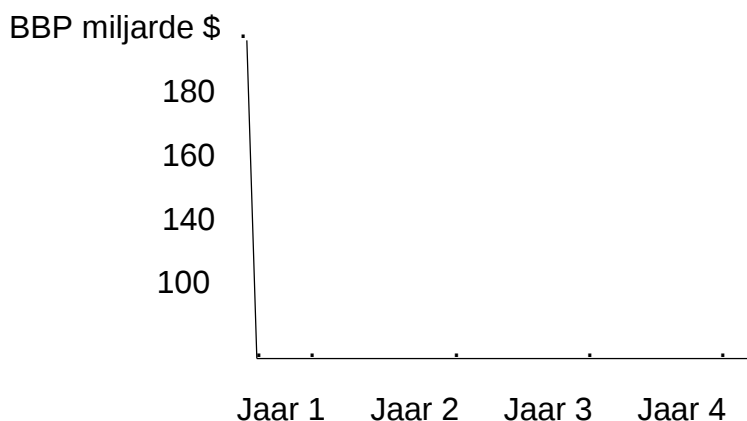
6.1 'n Buitengewone hoë vraag na verbruikersgoedere. _____

6.2 Vraag na verbruikersgoedere net om basiese behoeftes te bevredig.

6.3 Die vraag na verbruikersgoedere begin toeneem. _____

7 Waarom is 'n stygende tendenslyn in 'n konjunkturgolf positief vir die ekonomie?

8 Gebruik die onderstaande raamwerk en teken 'n konjunkturgolf met 'n dalende tendenslyn.

EKONOMIE GR 10: WERKOPDRAG MODULE 1 EENHEID 12: KONJUNKTUURGOLWE (2) (Kenmerke, redes vir konjunkturgolwe, gevolge van konjunkturgolwe)

- 1 Wat is die kenmerke van die depressiefase met betrekking tot werkverskaffing en die vraag na verbruikersgoedere?

- 2 'n Ekonomie word gekenmerk deur hoë lone en winste en verbruikerskrediet wat volop beskikbaar is. In watter fase van die sakesiklus is die ekonomie?

- 3 'n Ekonomie het hoë vlakke van ekonomiese aktiwiteit in (a) 2017 gehad. In (b) 2019 was produksievlakke baie laag. Noem die twee draaipunte wat hier voorkom.

(a) _____ (b) _____

- 4 Suid-Afrika het skommeling in ekonomiese aktiwiteite gehad as gevolg van (a) Zimbabwe wat onwettig na die RSA gestroom het (b) korrupsie in regeringskringe en (c) politieke wantroue in die ANC. Watter is eksogene en watter is endogene redes vir die skommelings?

(a) _____ (b) _____ (c) _____

- 5 Watter invloed het 'n opswaai in ekonomiese aktiwiteite op werkverskaffing?

- 6 Hoe dra handelaars by tot die toename in die pryse van goedere en dienste in die ekonomie?

- 7 'n Land ervaar die volgende: (a) 'n toename in uitvoere; (b) 'n epidemie veroorsaak deur die corona virus; (c) beleggers wat vanweë staatsonbekwaamheid onttrek uit die land; (d) die verkoop van staatsondernemings aan die privaatsektor. Toon aan watter van die gebeure tot 'n opswaai of afswaai in ekonomiese aktiwiteite sal lei.

(a) _____ (b) _____ (c) _____ (d) _____

- 8 Waarom verswak die internasionale waarde van 'n land se geldeenheid gedurende die afswaifase van die sakesiklus?
